

Les sources manuscrites de la théorie de la musique
(S. IX-XVI)

München, Bayerische Staatsbibliothek (*D-Mbs*)

Clm 19850, f. 1r-2r

Transcription : Christian Meyer
(4 décembre 2005 – rév. oct. 2017)

1r

¹Subiectum musice est ly numerus sonorum

²Unisonus est consonantia constans ex duobus vel pluribus vocibus in eodem spacio aut linea contentis, vel sic et melius :

³unisonus est unius et eiusdem vocis in eodem loco immediata repeticio ut *re re*.

⁴Semitonium est consonantia constans ex duabus vocibus continuis excluso tono et tantummodo consideratur ubi hec vox *mi* includitur cum *fa* et e converso, scilicet a *mi* in *fa* et e converso. ⁵Et dicitur a *semis* quod est imperfectum et tonus quasi imperfectus tonus et non a *semis* quod est dimidium.

⁶Tonus enim non habet medietatem. Tonus est proportio sesquioctava unius note ad aliam immediatam sibi <proximam> sicut *re* ad *ut* similiter *fa* ad *sol* et ceteris.

⁷Semiditonus est consonancia constans ex tono et semitonio et dicitur semiditonus quasi imperfectus ditonus.

⁸Dytonus est consonantia constans ex duobus tonis. Et dicitur a *dya* quod est duo quasi duos tonos comprehendens.

⁹Dyatesseron est consonantia constans ex duobus tonis et semitonio et dicitur a *dya* quod est de, et *tesseron* quod est quatuor, quasi ascensus ut descensus de quarta nota in quartam sicut ab *ut* in *fa* et e converso.

¹⁰Dyapente est consonantia constans ex tribus tonis et semitonio. Et dicitur a *dya* quod est de, et *pentha* quinque, quasi

ascensus de quinta nota in quintam incluso semitonio sicut ab *ut* in *sol*.

¹¹Dyapason est consonantia constans ex quinque tonis et duobus semitoniis minoribus et est quando fit ascensus in octavam.

¹²Item dyatesseron consistit in proportione sesquitercia sicut 12.9. Dyapente consistit in proportione sesquialtera sicut 12.8. | Dyapason consistit in proportione dupla sicut 12.6. Tonus consistit in proportione sesquioctava sicut 9.8.

¹³Item tres sunt consonantie perfecte simplices et non plures, scilicet dyapason, dyapente et dyatesseron.

¹⁴Consonantia est dissimilium inter se vocum in unum simul redacta concordantia, vel est acuti soni gravisque mixtura suaviter uniformiterque auribus accidens, vel est proportio sonorum auditui delectabilis ex natura. ¹⁵Corrolarium : nec unisonus, nec semitonium, nec tonus est consonantia.

¹⁶Dissonantia est duorum sonorum sibimet permixtorum ad aurem veniens aspera atque iniocunda percussio.

¹⁷Prima conclusio. Dyapason maior est quam dyapente, quia dyapason consistit in proportione dupla, que maior est proportione sesquiseconda.

¹⁸Secunda conclusio. Dyapente est maior quam dyatesseron, quia maior est proportio sesquiseconda in qua dyapente consistit, quam sesquitercia.

¹⁹Tertia conclusio. Dyatesseron est minima consonanciarum, dyapason vero maxima. Et hoc intelligitur quo ad consonancias simplices.

14 consonantia... concordantia] BOETH. mus. I, 3 (p. 191, l. 3-4) | accuti... accidens] BOETH. mus. I, 8 (p. 195, l. 6-8)

17 cf. IOH. MUR. spec. I, 78

18 cf. IOH. MUR. spec. I, 94

19 cf. IOH. MUR. spec. I, 101

²⁰Quarta conclusio. Dyapason coniungitur ex dyapente et dyatesseron simul iunctis. ²¹Patet quia proportio dupla in qua dyapason consistit componitur ex proportionibus sesquiseconda et sesquitertia in quibus dyapente et dyatessaron consistunt.

²²Quinta. Dyatesseron superatur a dyapente uno tono.

²³Sexta. Tonus non potest dividi in duas partes equales.

²⁴Septima. In dyatesseron sunt duo toni et semitonium minus.

2r ²⁵Octava. Dyapente continet tres tonos cum semitonio minori | quia excedit dyatesseron solum uno tono.

²⁶Nona conclusio. Dyapason continet quinque tonos et duo semitonia.

²⁷Alia conclusio. Dyapason non continet integre sex tonos.

²⁸Alia conclusio. Duplex dyatesseron non continet quinque tonos.

²⁹Corrolarium. Duo minora semitonia non complent integrum tonum.

³⁰Corrolarium. Duo maiora semitonia iuncta excedunt integrum tonum.

³¹Corrolarium. Maius semitonium excedit minus semitonium uno comate. Coma dicitur illud quo tonus excedit duo minora semitonia.

20 cf. IOH. MUR. spec. I, 106

22 cf. IOH. MUR. spec. I, 110

23 cf. IOH. MUR. spec. I, 118

24 cf. IOH. MUR. spec. I, 155

25 cf. IOH. MUR. spec. I, 177

26 cf. IOH. MUR. spec. I, 183

27 cf. IOH. MUR. spec. I, 218

28 cf. IOH. MUR. spec. I, 227

29 cf. IOH. MUR. spec. I, 264

30 cf. IOH. MUR. spec. I, 265

31 [Maius-comate] cf. IOH. MUR. spec. I, 266

³²Corrolarium. Maius semitonium et minus simul iuncta faciunt tonum.

³³Corrolarium. Duo semitonia minora cum comate perficiunt tonum.

³⁴Conclusio. Bis dyapason consistit in proporzione quadrupla.

³⁵Conclusio. Dyapason cum dyapente consistit in tripla proportione.

32 cf. IOH. MUR. spec. I, 267

33 cf. IOH. MUR. spec. I, 268

34 cf. IOH. MUR. spec. I, 278

35 cf. IOH. MUR. spec. I, 286